

Nr 157

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till kungörelse med särskilda bestämmelser om utförsel av obeskattade varor i fartygstrafiken över Öresund; given Stockholms slott den 21 april 1961.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag, inhämta riksdagens yttrande över härvid fogat förslag till kungörelse med särskilda bestämmelser om utförsel av obeskattade varor i fartygstrafiken över Öresund.

Under Hans Maj:ts

Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro,

enligt Dess nådiga beslut:

WILHELM

G. E. Sträng

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen framlägges förslag om inskränkningar i rätten till försäljning av obeskattade varor i fartygstrafiken över Öresund. Förslaget innebär en avsevärd begränsning i de kvantiteter spritdrycker som nu utskänkes ombord. Servering av sprit före klockan 12 på dagen och till ungdomar under 18 år förbjudes. Rederiet blir ansvarigt att god ordning och nykterhet upprätthålles. På varje enkel resa får vuxna passagerare inköpa högst ett paket cigaretter var. Brott mot bestämmelserna medför att rätten till utförsel av obeskattade varor indrages för längre eller kortare tid.

För s. k. restaurangturer upphör möjligheterna att medföra och tillhandahålla obeskattade varor.

De föreslagna bestämmelserna skall gälla oavsett fartygets nationalitet.

Förslaget baseras på riktlinjer varom enighet nåtts vid överläggningar mellan de svenska och danska regeringarna. De nya bestämmelserna är avsedda att träda i kraft den 1 juni 1961.

Förslag

till

**kungörelse med särskilda bestämmelser om utförelse av obeskattade varor
i fartygstrafiken över Öresund**

Härigenom förordnas som följer.

1 §.

Om utförelse av obeskattade varor såsom proviant med passagerarfartyg i trafik mellan svenska hamnar, belägna söder om Kullens fyr och norr om Falsterbo fyr, samt danska hamnar från och med Gilleleje i norr till och med Køge i söder skola, utöver vad som stadgas i kungörelsen den 26 april 1957 (nr 123) med särskilda bestämmelser om utförelse av vissa obeskattade varor såsom proviant eller resgods, gälla följande särskilda bestämmelser.

2 §.

Obeskattade rusdrycker och tobaksvaror må medföras från tullområdet endast under villkor

- a) att god ordning och nykterhet upprätthållas ombord;
- b) att spritdrycker, vin eller tobaksvaror icke tillhandahållas passagerare, som kan antagas ej hava fyllt 18 år;
- c) att spritdrycker, vin eller maltdrycker icke utlämnas till passagerare för att föras i land;
- d) att spritdrycker eller vin icke utskänkes till passagerare före klockan 12;
- e) att av tobaksvaror icke utlämnas till passagerare större kvantitet för enkel resa än 20 cigaretter eller 10 cigarrer eller 10 cigariller eller 50 gram röktoak.

3 §.

Av spritdrycker må medföras högst 5 liter per 1 000 passagerare för varje enkel resa, om resan går från svensk hamn norr om Landskrona till dansk hamn norr om Vedbæk, samt i annat fall högst 25 liter per 1 000 passagerare för varje enkel resa.

Tobaksvaror må ej medföras i större omfattning än som enligt tullmyndighets beprövande motsvarar den i 2 § medgivna utlämningen.

Andra obeskattade varor än tobaksvaror och chokladvaror må medföras endast för förtäring ombord.

4 §.

Framgår av omständigheterna — såsom att dans eller uppträdande förekommer ombord eller att passagerarna icke i vanlig ordning lämna fartyget vid ankomsten till Danmark — att huvudsyftet med turen icke är att upprätthålla trafik i egentlig bemärkelse, må obeskattade spritdrycker, vin, maltdrycker, tobaksvaror och chokladvaror icke medföras.

5 §.

Iakttagas icke villkoren i 2 § eller föranleder medförandet av obeskattade varor smuggling av sådana varor, äger generaltullstyrelsen, för tid som med

hänsyn till överträdelsens omfattning och övriga omständigheter finnes skälig, besluta att i 4 § avsedda obeskattade varor icke må medföras på fartyg, med vilka det ifrågavarande rederiet bedriver trafik som i 1 § sägs.

6 §.

Med obeskattade varor avses i denna kungörelse icke varor, som visas hava undergått vederbörlig beskattning i Danmark.

7 §.

De närmare föreskrifter, som erfordras för tillämpning av denna kungörelse, meddelas av generaltullstyrelsen.

Denna kungörelse träder i kraft den 1 juni 1961.

Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 21 april 1961.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden NILSSON, STRÄNG, ANDERSSON, LINDSTRÖM, LANGE, LINDHOLM, KLING, SKOGLUND, EDENMAN, NETZÉN, JOHANSSON, AF GEIJERSTAM, HERMANSSON.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Sträng, anmäler efter gemensam beredning med statsrådets övriga ledamöter fråga om *vissa inskränkningar av den skattefria provianteringen i Öresundstrafiken, m. m.* samt anför därvid följande.

I. Inledning

Frågan om den skattefria provianteringen i Öresundstrafiken har sedan länge varit aktuell. Sålunda anhöll redan 1951 års riksdag (rskr nr 317) — i anledning av uttalanden av riksdagens revisorer — att Kungl. Maj:t ville föranstalta om en närmare utredning av frågan om provianteringsförfarandet vid utrikes fartygstrafik av mera lokal karaktär. I anledning av väckta motioner anhöll sedermera 1958 års riksdag på hemställan av bevillningsutskottet (BevU bet. nr 36, rskr nr 185), att Kungl. Maj:t måtte överväga möjligheten och lämpligheten av ett initiativ till en internordisk överenskommelse, syftande till en avveckling helt eller delvis av den skattefria försäljningen av skattebelagda varor i Öresundstrafiken. Därjämte har frågan upptagits i olika sammanhang, bl. a. i Nordiska rådet och Nordiska parlamentariska kommittén för friare samfärdsel m. m. samt i skilda framställningar från olika sammanslutningar.

I början av innevarande år upptogs kontakt med danske finansministern Kjeld Philip i frågan. Under överläggningarna biträdde en svensk-dansk ämbetsmannakommitté, vari från svensk sida ingick rättsavdelningschefen i finansdepartementet Sten Walberg, lagbyråchefen i departementet Erik Åqvist och byråchefen i generaltullstyrelsen Stig Bergström. Sedan vid överläggningarna konstaterats att enighet kunnat uppnås mellan de svenska och danska regeringarna om riktlinjer för en lösning av frågan, får jag anmäla densamma.

II. Gällande bestämmelser

I kungörelsen den 26 april 1957 (nr 123) har meddelats särskilda bestämmelser om utförsel av vissa obeskattade varor såsom proviant eller resgods. Kungörelsen grundar sig på en av Rådet för samarbete på tullområdet i Bryssel antagen rekommendation avseende åtgärder till förekommande av smuggling. Rekommendationen har godkänts av riksdagen enligt förslag i prop. 1957: 63. I kungörelsen stadgas bl. a., att obeskattade varor av följande slag, nämligen spritdrycker och tobaksvaror, icke må ombordtagas för utförsel från tullområdet såsom proviant:

för annat transportmedel än fartyg eller luftfartyg;

för fartyg eller luftfartyg, om det icke av omständigheterna klart framgår att fartyget eller luftfartyget under resan skall anlöpa utländsk hamn eller angöra utländsk flygplats för avlämnande eller mottagande av passagerare eller last eller ock skall såsom turistfartyg företaga kryssningar i mera avlägsna farvatten;

för luftfartyg å linjen mellan Malmö och Köpenhamn; eller

för fartyg eller luftfartyg i andra fall än förut sagts, därest ombord befintliga, till proviant hänförliga förråd av dylika varor genom sådan proviantering skulle överstiga en myckenhet, som av tullverket prövas skälig med hänsyn till resans art och varaktighet samt till det antal personer, som beräknas kunna komma att medfölja transportmedlet.

I nyssnämnda proposition framhölls att kungörelsens bestämmelser icke innebar någon ändring i vad som då tillämpades beträffande provianteringen och försäljningen av obeskattade varor i den sjöväga Öresundstrafiken och annan sjöväga närtrafik.

Vissa tillämpningsföreskrifter har meddelats av generaltullstyrelsen.

Ytterligare torde få erinras om att särskilda bestämmelser gäller om resandes rätt att tull- och skattefritt införa rusdrycker och tobaksvaror. För resande bosatt i nordiskt land innebär dessa bestämmelser i huvudsak att avgiftsfri införsel till Sverige är tillåten intill kvantiteter av 50 gram tobaksvaror (50 cigaretter), 1/3 liter sprit och 1 liter vin.

III. Överenskomna riktlinjer

De riktlinjer för inskränkningar i rätten till skattefri proviantering och försäljning ombord av obeskattade varor, varom enligt det förut sagda enighet nåtts mellan svenska och danska regeringarna, innehåller följande.

Punkt 1

Riktlinjerna avser trafik med passagerarfartyg som uteslutande går i Öresund, d. v. s. inom ett område begränsat i norr av linjen Gilleleje—Kullens fyr och i söder av linjen Køge—Falsterbo fyr. Med korta rutter avses fat-

tygstrafik som uteslutande går inom samma område norr om linjen Vedbæk—Landskrona.

Punkt 2

Såsom villkor för proviantering med och medförande på fartygen av obeskattade varor skall gälla följande.

- a) Sprit, vin och maltdrycker får inte säljas för att föras i land.
- b) Tobaksvaror får endast säljas till passagerare, som fyllt 18 år, och icke i större kvantiteter under varje enkelresa än 20 cigaretter eller 10 cigarrer eller 10 cigariller eller 50 gram röktokek.
- c) Sprit och vin får ej serveras före klockan 12 på dagen och icke till passagerare, som ej fyllt 18 år.
- d) God ordning och nykterhet skall upprätthållas ombord.

Punkt 3

Obeskattade varor får för varje enkelresa medföras på fartygen i följande omfattning

- a) sprit: 5 liter per 1 000 passagerare på korta rutter och eljest 25 liter per 1 000 passagerare,
- b) vin och maltdrycker: i hittillsvarande omfattning,
- c) tobaksvaror: vad som svarar mot de tillåtna försäljningskvantiteterna enligt punkt 2,
- d) chokladvaror: i hittillsvarande omfattning.

Härjämte får beskattade varor medföras och försäljas ombord utan begränsning.

Punkt 4

Framgår av omständigheterna — såsom att dans eller uppträdande förekommer ombord eller att passagerarna icke i vanlig ordning lämnar fartyget vid ankomsten till det andra landet — att huvudsyftet med turen icke är att upprätthålla trafik i vanlig mening, medges icke proviantering med och medförande av obeskattade varor.

Punkt 5

För rederi, som icke iakttagit här angivna föreskrifter eller där medförandet av obeskattade varor föranleder smuggling, upphör rätten att proviantera med och medföra obeskattade varor för längre eller kortare period, beroende på förseelsens omfattning. Parterna är eniga om att respektera varandras åtgärder i detta avseende.

Punkt 6

Tullmyndigheterna i de båda länderna träffar närmare överenskommelse om det praktiska genomförandet av de nya bestämmelserna.

Punkt 7

De nya bestämmelserna träder i kraft den 1 juni 1961.

IV. Departementschefen

Försäljningen av obeskattade varor på fartyg i trafik mellan Sverige och Danmark i Öresund har sedan länge stått under diskussion. Denna försäljning har stor omfattning och innebär för båda länderna ett betydande skat-tebortfall. Vidare har påtalats, att förhållandena ombord icke är tillfreds-ställande från nykterhetssynpunkt. Såsom också framgått av riksdagens ti-digare nämnda framställningar har det framstått såsom önskvärt att åvåga-bringa bättre förhållanden. Det är med tillfredsställelse jag konstaterar att enighet nu kunnat uppnås med den danska regeringen om riktlinjer för inskränkningar i provianteringen med och försäljningen av obeskattade va-ror i Öresund.

Ett särskilt problem har, såsom också framgår av bevilningsutskottets betänkande av år 1958, varit att tillse att de avsedda inskränkningarna iakt-tages icke blott på svenska och danska fartyg utan även av andra länders fartyg, som ombesörjer trafik mellan Sverige och Danmark i Öresund. En lösning av detta problem har kunnat erhållas genom att låta inskränkning-arna avse också rätten att från tullområdet medföra obeskattade varor så-som proviant. Detta innebär att, även om proviantering av obeskattade va-ror skett annorstädes än i svensk eller dansk hamn, utförsel av varorna icke tillåtes annat än under de i överenskommelsen angivna förutsättning-arna. Något hinder torde icke förefinnas i gällande internationella traktater eller i folkrättsliga grundsatser mot att Sverige och Danmark tillsammans genomför en sådan reglering, som avser alla fartyg i lika mån oavsett na-tionaliteten.

Beträffande den närmare innebörden av de överenskomna riktlinjerna må nämnas följande.

Det område, inom vilket de avsedda bestämmelserna skall gälla, anges i p u n k t 1. Detta område begränsas i norr av linjen Gilleleje—Kullens fyr och i söder av linjen Köge—Falsterbo fyr. Avgörande för bestämmelser-nas tillämplighet blir om färden — i vad denna innebär passagerarbefordran i egentlig bemärkelse — börjar och slutar i hamn inom sagda område.

Från rätt till proviantering med och utförsel av obeskattade varor undan-tages i p u n k t 4 de s. k. restaurangturerna eller månskensturerna, där huvudsyftet icke är att upprätthålla trafik i vanlig mening. Bedömningen av huruvida en restaurangtur föreligger får ske med hänsyn till omständig-heterna, såsom att dans eller uppträdande förekommer ombord eller att passagerarna icke i vanlig ordning lämnar fartyget vid ankomsten till det andra landet. Detta innebär å ena sidan, att om servering och underhållning utgör det dominerande inslaget, medförande av skattefria varor icke blir till-låtet på den grund att fartyget samtidigt ombesörjer viss trafik. Å andra si-dan behöver emellertid den omständigheten, att viss underhållning förekom-mer ombord, icke alltid medföra att provianterings- och utförselförbudet skall gälla. Anmärkas kan vidare att passagerare, som medföljer en restau-

rangtur under hela resan från avgångshamnen tillbaka till samma hamn, i regel icke torde kunna anses ha ankommit från utrikes ort och därför inte torde vara berättigade till tull- och skattefri införsel av rusdrycker och tobaksvaror.

I p u n k t 2 meddelas bestämmelser i syfte att tillgodose kraven på ordning och nykterhet ombord samt att begränsa försäljningen av obeskattade varor. Bestämmelsernas efterlevnad utgör villkor för rätten till proviantering med och utförsel av obeskattade rusdrycker och tobaksvaror. Iakttages icke dessa villkor — eller föranleder medförandet av obeskattade varor smuggling — äger enligt p u n k t 5 myndigheterna, för Sveriges vidkommande generaltullstyrelsen, förordna att rätten att utföra obeskattade varor skall upphöra för längre eller kortare tid, beroende på överträdelsens omfattning. Beslutet skall avse samtliga fartyg, med vilka rederiet bedriver passagerärtrafik i Öresund. Bestämmelserna i punkt 2 innehåller i det förstnämnda hänseendet en allmän föreskrift om att god ordning och nykterhet skall upprätthållas ombord. Vidare stadgas förbud att servera sprit och vin före klockan 12 på dagen eller till passagerare, som ej fyllt 18 år. Inskränkningarna i försäljningen innebär i fråga om tobaksvaror att sådana varor icke får säljas till passagerare som är under 18 år och icke i större kvantiteter under varje enkel resa till en och samma passagerare än 20 cigaretter (ett paket) eller 10 cigarrer eller 10 cigariller eller 50 gram röktobak. Vidare föreskrives att sprit, vin och maltdrycker inte får säljas för att föras i land.

I viss anslutning till de nu återgivna reglerna upptages i p u n k t 3 bestämmelser angående de kvantiteter obeskattade varor som får medföras på fartygen. Av tobaksvaror får sålunda medföras vad som svarar mot de nyssnämnda tillåtna försäljningskvantiteterna. Vad åter angår spritdrycker uppställs särskilda föreskrifter, innebärande en begränsning av vad som nu tillämpas. På korta rutter, d. v. s. rutter som går norr om linjen Vedbæk—Landskrona, tillåtes vad som motsvarar 5 liter per 1 000 passagerare och på andra rutter 25 liter per 1 000 passagerare. De angivna kvantiteterna är att se mot bakgrund av vad som nu medföres. På de danska statsbarnornas linje mellan Helsingör och Hålsingborg provianteras sålunda för närvarande genomsnittligt 4,9 liter per 1 000 passagerare, medan motsvarande siffror för de båda andra rederier som trafikerar denna linje är 18,0 respektive 19,4 liter. I södra Öresund medför Öresundsselskabets båtar 28,3 liter per 1 000 passagerare och två privata linjer 44,9 respektive 48,7 liter. — Vin, maltdrycker och chokladvaror skall få medföras i hittillsvarande omfattning. Däremot skall obeskattade varor av andra slag än de här nämnda icke få medföras annat än för förtäring ombord. Självfallet får vederbörligen beskattade varor medföras och försäljas ombord utan särskild kvantitativ begränsning.

De nya bestämmelserna är avsedda att träda i kraft den 1 juni 1961. Tullmyndigheterna i de båda länderna skall träffa närmare överenskommelse om det praktiska genomförandet.

Sammanfattningsvis får jag uttala att de riktlinjer varom enighet nåtts självfallet är att se som en förhandlingsprodukt. De innefattar emellertid enligt min mening en tillfredsställande avvägning mellan de olika intressen som i förevarande sammanhang kan göra sig gällande. Jag förordar därför att dessa riktlinjer godtages.

Bestämmelser i ämnet bör utfärdas i en kungörelse, innefattande komplettering till 1957 års utförelsekungörelse. Förslag till sådan kungörelse har utarbetats inom finansdepartementet. Detta förslag torde få underställas riksdagen för yttrande.

Föredragande departementschefen hemställer att riksdagens yttrande måtte inhämtas över förenämnda förslag till *kungörelse med särskilda bestämmelser om utförelse av obeskattade varor i fartygstrafiken över Öresund*.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan förordnar Hans Maj:t Konungen, att till riksdagen skall avlåtas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Bo Jonas Sjölander